

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

La „Ierarchia Românilor din Ardeal și Ungaria“.

(Urmare).

VI.

O poveste.

Așa spun cei ce știu, că după cetirea cărții „Istoriografi vechi și noi” dl N. Iorga umbla agitat, gesticulând și monologisând: „să răspund, să nu răspund?” Ear’ despre dl canonic Bunea încă spun cei ce știu, că multe nopți nedormite a avut, tot din pricina cărții numite.

O apăsătoare mai bună și mai justă autorul cărții se nu ’și dorască. În faptul acesta se cuprinde valoarea adevărată a cărții. Dar’ că ambii domni istoriografi noi au fost strinși rău cu ușa, s’a vădut și din graba mare cu care au căutat să răspundă amândoi, pentru-ca nu cumva efectul ce l’a produs studiul dlui Păcățian să le întunece autoritatea de singuri oameni competenți în materie de istorie.

Căci părerea domnilor noi istoriografi români este aceea, că numai ei sunt chemați să scrie istoria altui nimeni.

Dar’ noi, cei mai puțin cunoscători, așa știm, că modestia e o virtute pentru fie-care om, învățat, ori puțin învățat. Pentru omul cu cultură superioară însă e chiar datorință. Nu fie deci cu supărare dacă le spunem, că după ce atât dl Bunea, cât și dl Iorga a ajuns să fie ceva și cineva în lumea românească, li-se cuvine, și lumea e în drept să aștepte de la ei, să fie puțin mai modesti și să nu considere de ignorați, de prosti, pe toți cei ce nu li-se închină și nu le acceptază vederile, mai ales când e vorba de oameni cari au și ei un nume cunoscut în literatura românească, și au ajuns să fie și ei ceva și cineva în viața publică românească, pôte chiar mai mult de cât cei ce ’i batjocoresc, bagatelisează și zeflemisează cu vorbe de rău gust, nepotrivite în gura și condeiul unui profesor universitar, ori canonic metropolitan.

Să nu uite dnii Iorga și Bunea, că fie-care trecut a fost cândva prezent și că fie-care prezent are să ajungă odată trecut. Vor ajunge deci și oamenii prezentului să fie oameni ai trecutului, și atunci altă lume îi va judeca, și altcum îi va judeca. E bine deci să nu deie nimeni ansă posterității, ca să ’l judece rău. Și bine nu ’l pôte judeca lumea viitoare pe acela, care se supără și e mândros fiind-că e combătut și fiind-că nu totă lumea cugetă așa cum cugetă el și crede aceea ce crede el. E dreptul fie-căruia de a ’și spune părerea ce i o dictază convingerea și conștiința, și de a și-o pune în fața ori-cărei păreri contrare, vină de la ori-cine; ear’ susținătorul păreri contrare n’are să se supere ori să pôte mânia pentru acesta. Căci cel ce se supără se simte bătut. E știut, că omul nu mai atunci se supără când i-se spune adevărul. Și în sfârșit e datorința fie-căruia să ’și comunice obștei convingerile și părerile, pentru-că ori-

cât de greșite se pară ele unora, vor fi alții cari vor spicu și grăunțe bune din ele. La fel nu pot să cugete toți oamenii și nici nu pot să credă la fel. Omul nu e automat, pus pe mașinărie, cu aceeași învîrtelă, ci e ființă liber-cugetătoare. Nu i-se pôte deci porunci că ce să cugete și cum să cugete, nici că ce să credă ori să nu credă.

O divergență de păreri trebuie deci să existe, precum a existat totdeauna și în trecut, și va exista și în viitoriu, cât va fi lumea lume și om om. Și tocmai divergența acésta de păreri, frecarea părerilor unele de altele face, ca spiritul omenesc să se oțelască și să se nobiliteze, și prin acésta lumea să pôte merge înainte, spre perfecționare.

Cel-ce voește, ca de părerile sale să nu se atingă nimeni, țină-le pentru sine, nu le aducă pe piața publicității. Dar’ odată aduse în circulațiune, puse în curs, trebuie să tolereze, ca ori-cine, chemat ori nechemat, cei învățați și cei neînvățați, — cum suntem noi bunăoră, — să ’și spună verdictul asupra lor. Ear’ cel ce crede că părerile sale nu pot fi criticate absolut de loc, și crede că dreptatea în toate trebuie să fie pe partea sa, și dă de gol închipuirea, pentru-că om care intru toate să aibă dreptate n’a existat și nu există, căci atunci n’ar mai fi om, ci supra-om.

Nu este om pe lume care să pôte pretinde, ca toate să meargă după a sa voință și după a sa judecată. Și dacă totuși se găsește câte unul care trăește în acésta închipuire, acela după vorbele primarului din Viena, Dr. Lueger, rostite anul trecut la congresul ziaristilor ținut în Viena: „nu e pentru zilele de astăzi, în cari lucrește sôrele libertății (mai ales al libertății gândirii și vorbirii), pentru-că sentimentul iubirii de oameni lipsește din inima sa“...

Dar’ să ne încheiem socotelile cu dl Iorga. Dsa încă a răspuns la cartea „Istoriografi vechi și noi” în „Sămănătorul” său din București. Însă cum? Mărturisim, că de la un Iorga am așteptat alt răspuns. Dar’ în sfârșit ce să răspunzi, când în fața puternicelor argumente nu poți pune nici măcar un singur contra-argument de ôre-care tărie, ear’ să te dai bătut și să ’ți recunoști rătecierea nu ’ți prea dă mâna, pentru-că, vezi Dômn, perzi din autoritate?

Se știe, că autorul cărții „Istoriografi vechi și noi” a pus chestia astfel în discuție: Au documentele cele vechi, pe basa cărora țineam de dovedită existența vechei metropolii ortodoxe române din Transilvania, înțelesul pe care l’au scos din ele vechii istoriografi români, ori apoi au înțelesul ce li-se dă din partea noilor nostri istoriografi, înțeles, care concludă într-acolo, că metropolia veche ortodoxă română n’a existat de cât numai de la Mihaiu Viteazul încôce, ear’ după dl Bunea nici chiar de atunci?

Tăria dovezilor înșirate în cartea „Istoriografi vechi și noi” arată până la evidență, că alt înțeles do-umentelor acestora nu se pôte da,

de cât cel dat de vechii istoriografi români.

Și ce răspunde dl Iorga? Că dsa nu jură că au acest înțeles! Iată ceva nou. Jurământul admis și introdus în chestii de știință, întocmai ca în procesele ordinare, din domeniul dreptului privat, unde dacă ’ți lipsesc dovezile, pui jurământul.

Bine, dle Iorga, dacă nu juri că documentele din întrebare au înțelesul acceptat de noi, juri cumva că au înțelesul combinat de Dta? Da, ori nu?

În cartea „Istoriografi vechi și noi” a fost clar dovedit, că metropolitul Ioanichie despre care se face pomenire în diploma regelui Matia de la 1479 n’a putut să fie metropolit sêrbesc, metropolit din Belgradul Sêrbiei, ori de alt undeva, pentru-că pe atunci biserica sêrbescă nu avea organizație, nu avea metropolit, nici pe Ioanichie, nici pe altcineva. Prin urmare Ioanichie n’a putut să fie de cât metropolit al Bêlgradului din Ardeal.

Și dl Iorga ce spune în răspunsul său? Numai atât, că Ioanichie a putut să fie metropolit sêrbesc. Pofim răspuns de la un istoriograf de autoritatea dlui Iorga! Nu fie cu supărare, dar’ noi credem, că unui Iorga nu ’i este iertat să deie astfel de răspunsuri, ci ori trebuie să se plece în fața argumentelor aduse, ori apoi trebuie să scotă la iveală pe acest Ioanichie ca metropolit sêrbesc și să ni-l arete, — firește, din alte documente, nu din acela la care noi ne provocăm, — căci cu simpla afirmare, că a putut să existe, n’a dovedit nimica, și nici n’a slăbit puternicele dovezi contrare.

Cu privire la celalalt document pe care se basază credința noastră în existența vechei metropolii ortodoxe române, — diploma regelui Vladislau, din anul 1494, — dl Iorga ne spune, că a știut foarte bine că arhiepiscop latin n’a existat nici-odată în Ardeal, dar’ a cresut că se pôte da diplomei înțelesul, că în ea e vorba de arhiepiscopul latin, nu de cel românesc din Ardeal. Va se zică, dl Iorga face istorie după cum crede că e bine pentru dsa, nu după cum arată faptele, adevărurile istorice bine stabilite!

Se pare însă, că însuși dl Iorga a simțit, că răspunsul său din „Sămănătorul” nu e răspuns, ori mai bine zis, e răspuns care dă dreptate și câștig de cauză celor cu credința în existența vechei metropolii ortodoxe române în Ardeal, de aceea a pășit cu alt răspuns în fața „Academiei Române” din București, unde a ținut conferența despre care s’a făcut pomenire în lucrarea acésta, conferență intitulată: „Stefan cel Mare, Mihaiu Viteazul și Metropolia Ardealului“.

Că conferența acésta a fost un răspuns dat nouă, ortodoxilor din Transilvania și Ungaria, se vede din următoarele pasaje pe cari le conține:

„...Unii cărturari ardeleni, cari țin la trecutul cu fantasme frumoase, uitând că frumusea cea bună se razimă pe adevăr, au atacat cu convingere și violință părerea de mai

sus. (Despre începerea existenței metropoliei ortodoxe române numai de la Mihaiu Viteazul încôce.) Neținând samă de mărturia lui Napraghy despre clădirea bisericeii din Alba-Iulia, de începerea pomelnicului cu numele lui Ioan, de amintirea statornică a documentelor de dănie muntene, despre ctitoria lui Mihaiu, de cărja pe care Mihaiu a dăruit-o lui Ioan, de hramul bisericeii metropolitane, și mai ales de întreaga desvoltare a împrejurărilor, ei au declarat, că mențin, ca buni Români și ca istorici mai buni de cât cei ce au exprimat, independent unul de altul, părerea contrară, că a fost o veche metropolie românească în Alba-Iulia, care se constată documentar în veacul al XV-lea. Iată însă ceva, care va închide polemica pentru ori-ce învățat, pentru ori-ce om cinstit...“

Ne oprim aci. În cuvintele din urmă ale dlui Iorga găsim o mărturisire prețioasă. Aceea, că până aci eram îndreptățiți să ne apărăm părerea în privința vechiei metropolii ortodoxe române, și eram îndreptățiți să desconsiderăm tot ce spune dl Iorga că am desconsiderat, dar’ de aci încolo, după ce dsa a găsit ceva, are să fie închisă ori-ce polemică, căci ni-se pune pe masă dovada, că Mihaiu Viteazul a întemeiat metropolia Bêlgradului din Ardeal, nu altul. Prin urmare, în viitor avem să tăcem, dacă ne considerăm de oameni învățați, ori de oameni cinstiți.

Apoi de, oameni învățați nu vom fi noi, după cum ar cere dl Iorga să fim, dar’ cinstiți suntem. Și cu toate acestea, nu tăcem, nu considerăm de închisă polemica, pentru-că dacă până acum n’a fost dovedită existența vechiei metropolii ortodoxe române numai de la Mihaiu Viteazul, — ceea-ce ese clar din cuvintele dlui Iorga, — acel ceva descoperit de dsa și mai puțin dovedește lucrul acesta.

Pentru-că acel ceva nu e alta de cât o poveste frumoasă, în care se cuprinde multă fantasmă, dar’ adevăr istoric absolut de loc. Și, erte-ne dl Iorga vorba, în momentul în care dsa și-a luat refugiul la acésta poveste, n’a făcut alta de cât s’a prins de proverbialul paiu, de care se lăgă omul gata să se înecă. Cu ajutorul paiului acestuia vrea dl Iorga să salveze teoria periclitată, ajunsă în primejdie de a se scufunda! Dar’ nu va merge. Vom dovedi dlui Iorga că aceea ce ne spune e curată poveste.

Ce ne spune dl Iorga? Că un fiu de domn român, Petru Movila, cetise în manuscris cronică ce o scrisese din însărcinarea lui Mihaiu Viteazul logofétul Teodosie despre domnia lui Mihaiu, și mai ales partea aceea din cronică, care se refere la facerea metropoliei ardeleni, și care acum e perdută, și apoi, parte din memorie, parte din spusese altora, a pus el, Petru Movila, pe hârtie faptele întâmplătoare, pe cari le schițăm pe scurt după cum urmază:

După-ce Mihaiu Viteazul a intrat în Bêlgrad ca domn al Ardealului, a voit să zidască acolo, în cetate, o biserică pravoslavnică,

Preoții însă și orașenii și toți boerii, fiind de lege latină, s'au opus, zicând, că nu vreau să aibă în cetate biserică de altă lege. Mihaiu s'a pus atunci la tocmală cu ei. Li-a făcut propunere, să facă apă sfințită popii ortodoksi și popii latini, apa să fie apoi închisă și pecetluită, și care apă va rămâne nestrictă după 40 de zile, legea după care a fost sfințită apa aceea să fie legea căreia va fi închinată noua biserică! Latini s'au învoit și așa s'a făcut. Apele au fost sfințite și așezate în biserica cea mare a romano-catolicilor și ușile încuiate. La 25 de zile a venit la Mihaiu episcopul de legea pravoslavnică și i-a spus, să nu mai aștepte ziua a 40-a, ci să cheme acuma pe latini, ca să vadă ce e cu apa? Mihaiu a ascultat de episcopul seu pravoslavnic, și chiamând pe romano-catolici, au intrat toți în biserică. Întâiu episcopul pravoslavnic (care a făcut și sfințirea apei, după legea ortodoxă, prin urmare *esista* deja în Belgrad) și apoi ceilalți. Episcopul cel pravoslavnic a rostit o pătrunzătoare rugăciune, — pe care Petru Movilă o dă din cuvânt în cuvânt, nu după notele stenografice, cari pe atunci erau necunoscute, ci după spusele logofetului cutare, care probabil a audiat-o de la cumătra cutare, ear' cumătra de la vecina cutare, dovadă că oamenii aveau pe atunci o memorie colosală, — ear' după rugăciunea acesta, după cum dovedesc urmările, bine primită lui Dumnezeu, s'au rugat romano-catolicii cu mare evlavie, și apoi despecetluindu-se vasele cu apă s'a văzut, că apa pravoslavnicilor a rămas nestrictă, ba era „mai curată și mai luminată de cât mai înainte“, pe când apa latinilor avea miros greu, în cât toți s'au spăriat. Conform învoelei legate, Mihaiu a primit deci voe să zidescă biserică pravoslavnică, însă nu în cetate, căci aci nu l'au lăsat romano-catolicii, ci la marginea orașului, lângă zidurile cetății, într'un loc frumos. Și a zidit biserica, și „episcopie a așezat acolo, căci mai înainte într'alt loc trăiau episcopii (ore cel ce a sfințit apa unde locuia?), și care este și astăzi și cu ajutorul lui Dumnezeu dăinuiește. A așezat acolo pe cel dintâiu episcop de Belgrad, pe Ioan, om smerit și cu fapte bune“, al cărui trup după moarte „a rămas nestrict și este până acum cu bună mirăsmă“, după cum spune povestea, pe care dl Iorga trebuia să o termine astfel: „și încălecau pe o șea, și v'o spusese așa“.

Noi însă se vedem, cum se poartă mirăsmă poveste și întâmplările din ea cu faptele, cu adevărurile istorice binestabilite și nădărnice?

(Va urma.)

Din protopresbiterate.

Conferență preoțească în Mediaș.

— 19 Februarie v.

Preoții tractului Mediaș și-au ținut conferența în 17 Februarie v. 1905. Căuza că s'a amânat ținerea acestei conferențe până acum a fost că în conferența din anul 1903 decretându-se conferențe ambulante, în anul 1904 aceasta era să se țină în Șeica-mare, dar' bolnăvindu-se parochul acestei parochii, s'a tot așteptat reînscătoarea lui. Durere însă că în loc de-a da acest vrednic preot spre bine, a dat tot spre mai rău, și în 5 Februarie s'a răposat. Conferența deci, cu care s'au adus în legătură și sfințirea residenței protopresbiterale, s'a ținut în Mediaș.

În urma convocatorului preoții acestui tract s'au întrunit, mai întâiu în biserica din Mediaș, unde parochul Șarogului, Dionisiu Chendi, a servit sf. liturgie. Din biserică amers la școala confesională din loc, unde dl protopresbiter tractual Romul Mircea prin o cuvântare alădă, în care arată însemnătatea întrunirilor noastre și câștigul ce deja îl avem din conferențele preoțești, comunică motivul pen-

tru care nu s'a ținut conferența în Șeica-mare, și perderea ce o s'inte preoțimea din acest tract prin decedarea parochului Ilie Ciuruga, și după ce preoțimea își exprimă condolențele, declară ședința deschisă.

Imediat preotul din Biertan, Vasile Isailă urcă catredra și de aici își cetește predica, cu care a fost înălțat, având textul din evangelia Dumneștii lăsatului de carne.

După terminarea predicii se face constituirea, alegându-se notariu Sever Cheșan, paroch în Brateiu, ear' verificatori ai protocolului Ioan Fodorean, paroch în Moșna, și Georgiu Iacob, paroch în Buzd.

Făcându-se apoi apelul nominal se constată cu viață plăcere, că din 31 preoți cât sunt în tract numai doi au absentat, și și acesia din cauze motivate.

Se deschide discuția asupra modului cum s'a oficiat serviciul divin și asupra predicii. La discuție iau parte preoții G. Iacob, I. Muntean, A. Marcoviciu, D. Filimon, T. Holerga, Z. Sas, I. Fodorean și șeful tractual. Se constată că oficierea serviciului dumnezeesc a fost corectă și bine reușită, ear' predica preotului V. Isailă, atât ca fond și forma, cât și ca predare nu lasă nimic de dorit.

Conform concluderilor din conferența trecută, ca fie care preot să raporteze despre rezultatul obținut întru delăturarea relelor cari înstrăineză pe popor de biserică și preot, I. Fodorean, membru al comisiei esm'ise pentru cenzurarea acestor rapoarte, face comunicarea că cea mai mare parte din preoți au înaintat raport despre experiențele câștigate și după ce și membrul comisiei, Teofil Holerga, într'o expunere succedă arată experiențele făcute, pe baza acestei expuneri se face următorul reasumat:

A delătura toate relele cari bântue poporul nostru este o absolută imposibilitate și chiar spre a delătura barem cele mai periculoase se recere timp de decenii. Factorii prin cari se pot delătura sunt: împlinirea cu conștiință adevărată a datoriilor rōtre preoțești și ridicarea poporului la adevărată cultură — cultura inimii.

Urmăz la ordinea z'lei tema: Afacerea modalității și mijloacelor pentru înființarea de fonduri în singuristicele comune, din cari cu timpul să se acopere toate trebuințele bisericesti-scolare, lucrata de G. Iacob.

După citirea acestei teme se intrerupe ședința, respectiva se intercalează începerea festivității proiectate. Și pot zice, că am avut o adevărată serbare. Ca să eternisăm acest moment fericit, toți 29, cu iubitul nostru șef în frunte, ne-am dus la residența protopresbiterală, fala noastră, product al muncii noastre, și în curtea acestei residențe, unde ne aștepta fotografal, ne-am posat împreună, apoi am intrat în una din spațiile sale, unde sub impresiunile cele mai plăcute s'a oficiat de către cei mai bătrâni sfințirea apei și apoi sfințirea casei. De ce simțăminte erau cuprinse sufletele noastre, când ne-am văzut în aceste case frumoase, situate în un loc unde mai înainte de acesta nu cu mult nici a visa nu puteam că va putea fi al nostru, nu o pot spune.

După terminarea frumoșei slujbe ne-am așezat în jurul mesei și am continuat conferența. Ce plăcut, ce frumos, unde domnește iubire și la ce rezultate se pōte ajunge prin acestă, o dovedește de ajuns ședința noastră protopresbiterală. Șeful nostru tractual, care a știut sădă și cultiva în noi iubirea, e pe deplin remunerat, căci după abia 10 ani, aproape în fie-care parochie pōte arăta un product al muncii sale.

Am continuat, deschizându-se discuția asupra elaboratului preotului G. Iacob. La această discuție iau parte mai mulți, și după ce se constată că tema e lucrata cu cunoștință de cauză, se convine, că magazinele de bucate sunt cel mai bun izvor de venit pentru acoperirea trebuințelor parochiale. Fiind înființarea și administrarea lor însă greoie, se esm'ite o comisiune din membrii G. Iacob, D. Filimon și V. Scutea, care să elaboreze un plan după care s'ar putea mai ușor înființa și administra aceste magazine.

După această s'a dat cetera ven. ordin consistorial referitor la regularizarea timpului diferitelor servicii divine. S'au stabilit pentru utrenie vara orele 7, erna orele 8 a. m., pentru vecernie în Dumineci și sârbători totdeauna orele 2 p. m. Referitor la timpul înmormântării Domnului din săptămâna Pați-

milor, fiind în tract în preponderanță usul de a se face Sâmbătă dimineața, la 2 ore, rămâne și pe mai departe timpul usitat.

În ceea ce privește înființarea unui curs pentru cantori, se constată că împrejurările noastre nu permit, dar' nici nu reclamă un astfel de curs. Se îndatorază însă preoțimea, ca la catechizarea tinerimii adulte să eșer'ite cât mai mult și cântările liturgice, cum adevărat se face deja în unele parochii din tract.

Conferența primește apoi propunerile lui G. Iacob și a nume:

I. Să se invite toți conferențele preoțești din arhiepiscopie la conlucrare, ca cu sprijinul Preavenatului consistoriu să se așternă înaltului guvern un memorandum, în care să fie bine precisată și motivată îndreptățirea de a fi toți preoții, fără considerare la studiile pregătitoare — precum e și la alți funcționari, notari, etc. — egal salariați.

II. La investigări comisarii esm'isi din partea autorității bisericesti să nu iese în fața locului, până nu depune acuzatorul txa și eventual și alte speșe de investigațiune.

III. La fie-care cas de mōte a unui preot, pe lângă aceea că toți preoții au să iee parte gratuit la înmormântare, veduva rămasă să fie ajutată de către fie-care preot din tract cu suma de câte 6 corōne.

Propunerea I. se hotărăște a se înainta Preav. Consistoriu prin esbit separat.

La masă s'au rostit toaste, și a nume șeful tractual pentru înaltpreasfinția Sa dl Archiepiscop și Metropolit, care nu numai a înființat, dar' și sprijinește conferențele preoțești, prin cari se obțin atâtea rezultate folositoare bisericești. I. Marian pentru șeful tractual. I. Fodorean pentru dōmna casei.

O parte însemnată d'ntre noi am plecat la 4 ore cu trenul, ear' ceilalți cu trenul de 6 ore.

Țnă Dzeu mulți ani în fruntea bisericești noastre pe cel ce a înființat conferențele preoțești.

Ludovic Binder.

Eri s'a făcut înmormântarea conducătorului tehnic al tipografiei noastre, Ludovic Binder, răposat după un morb de trei luni.

Dovadă despre considerația distinsă ce o avea răposatul într' conșanționalei și e mulțimea de public ales (în care el primariul orașului), care a ținut să-i deo onorurile însoțindu-i rămășițele pământești de la locuință până în cimiterul ev. lutheran, apoi delegațiunile: de la tipografia Kriff, tipografia Drotleff, tipografia Roh, tipografia Mars hall, reuniunea de cântări „Typographia“, societatea sibiană a tipografilor, al cărei president și în urmă president de onōre fusese răposatul, și de la „reuniunea meseriașilor români din Sibiu“, la care răposatul fusese membru ajutătoriu. Acestă reuniune, în semn de doliu a arborat pe casa sa din strada Bruckenthal strag negru; asemenea și pe casele tipografiei archiepiscopane a fost arborat steag negru.

Deosebită distincție i-s'a dat însă din partea instituției în al cărei serviciu a muncit răposatul: din partea tipografiei noastre archiepiscopane și a organelor de conducere a ei: Preav. Consistoriu și comisiunea administrativă a tipografiei și librăriei.

A nume: consistoriul a fost reprezentat prin delegații sei: asesorii Ioan Papiu, Moise Lazar, Pantaleon Lucaș, Lazar Tritean și secretariul Dr. George Proca; comisiunea administrativă a tipografiei și librăriei prin membrii: Dr. Eusebiu Roșca și Mateiu Voileanu, prin secretariul Dominic Rațiu și prin revisorul Victor Fincu, ear' personalul tipografiei și librăriei s'a prezentat în corpore, depunând pe cociug o frumoasă cunună de crisanteme cu funde albe și cu inscripția: „Neuitatului lor conducătoriu, în semn de stmă — personalul tipografiei archiepiscopane“. (De tot erau zece cununii.)

La 4 ore cociugul a fost ridicat din casă de reprezentanții diferitelor tipografii și pus pe carul mortuar, apoi în sunetele lugubre ale capelei orașenștii convoiul a plecat spre cimiteriu, unde s'a făcut serviciul funebrel prin predicatorul Wagner. Intreg ceremonialul s'a terminat la 5 ore.

NOUTĂȚI

Deschiderea solemnă a sesiunii corpurilor legiuitoare din România (cameră și senat) s'a făcut azi (Mercuri) la ora 11 a. m.

„Moș Ciocărlan“ reprezentat în Sibiu. „Reuniunea română de muzică din Sibiu“ a obținut de la distinsul compozitor român și deputat în cameră Tudor cav. de Flondor (Bucovina) dreptul de a reprezenta opereta „Moș Ciocărlan“ a sa, elegios apreciată de înțregă critica musicală. Săptămăna trecută Flondor a petrecut câteva zile în Sibiu însoțit de Dr. Gregor cav. de Pantazi, redactor al „Monitorului oficial“ din Viena, și a ascultat probele reuniunii, ear' dl Pantazi, care e totodată și eminent cântăreț, a luat asupra sa să interpreteze rolul lui „Moș Ciocărlan“ (rolul principal) și să facă pe regisorul operetei. Cum suntem informați, reuniunea a luat deja în studiere opereta, probele au fost cu mult zel și dragoste față cu frumoșă compoziție românească, ear' reprezentarea va fi la vară cu ocaziunea sârbării jubileului reuniunii.

Bubat negru — în Sibiu. Sotia cantonierului de vamă de la „Porța Ombli“ săptămăna trecută s'a bolnăvit de bubat negru (Scharfz Blatt). Chiamat la ea Dumineș medical Fūp, acesta nu i-a prescrie nimic, ci a recomandat cantonierului să o ducă imediat în spital.

Lupte mari în Asia. Cam în același timp cu masacrarea lucrătorilor în Petersburg și cu atentatul din Moscova, de pe câmpul de răboiu din Asia veniau știri despre începerea luptelor pe înțregă linia, provocate de un flanc rusesc, care încearcă să înconjure un flanc al Japonezilor și să ajungă în dosul armatei dușmane. Încercarea însă s'a stetit rău de tot. Rușii nu numai au fost respinși și strimorați tot mai mult în sus spre Mucden (baza de operațiune a lor), învingându-se lupte crâncene și desparate pe înțregă linia de bătaie, dar' telegrama de dto 5 Martie vestește, că după telegramele de Sâmbătă dimineața oștea lui Nogi, căruia i a succes să ajungă în spatele flancului rusesc bombardăz deja întăriturile de la Mucden.

Institutul de credit și economii „Riureana“ din Mănăstur-Copălnic a dăruit fondului „Masa“ învâșce lor meseriași români, înființat de „Reuniunea socialilor români din Sibiu“, un ajutoriu de 5 cor.; la același fond a mai dăruit parochul Ignatie Filip din Rociu 1 cor.

Post de notariu. Sub nr. 88 și cu termin până la 21 Martie st. n. e publicat concurs la postul de notariu în Tâlmăciu (prefectura Cisnădie, în comitatul Sibiu). Distanța e deosebită cea statată în statutul comunal, care însă cu începere de la ziua înțării în funcțiune a alesului se va îmbrăntăti conform prescrierilor art. de lege XI. din 1901. Cererile concursuale, prevăzute cu documentele de calificățiune, de purtare morală, și cu date despre cunoștința de limbă a concurentului, sunt a se trimite protopretorului Schieb Victor în Cisnădie (Nagydszód).

La „Ierarchia Românilor.“ În studiul istoric „Ierarchia Românilor din Ardeal și Ungaria“, a cărui publicare e în curs, s'au strecurat două erori de purtare a manuscrisului, pe cari le rectificăm în următoarele: În nr. 10 (dto 9 Februarie st. n.) în pasajul „Dacă pe aceste vechi reminiscențe s'a bșsat scriitorul dedicațiunei la Ezechiel din anul 1689, când a titulat pe Genadie II“, etc., să se cetiască în loc de Genadie II: *Varlaam II*; ear' în nr. 18 (dto 2 Martie st. n.) în pasajul „Următorii lui Ioan de Prislop“ etc. în șirul 14 după cuvintele „și așa mai departe până la Varlaam II“ are să urmeze cuvântul „cel“, nu „ot“ (cel cu titlul de arhiepiscop...).

În intersul economilor de vîta. Subscrierul aduc la cunoștință tuturor acelor cari doresc a' și da vitele la pășunat în decursul verii, că în acest scop le stă la dispoziție pentru vite cornute un forte bun pășunat pe teritoriul comunei Hendorf (Hégen) în cercul Sgh'șorei, în estindere de 600—1000□, pășure, proprietate a dlui Wilhelm Looz, comerciant în Sgh'șora. Subscrierul am avut în mai mulți ani vite roșii-tărcate (Șvairere), bol și vite; primăvara le-am mănăat slabe la pășunatul de acolo, ear' toamna când le-am adus erau grase, frumoșe și bine grijite. Cred deci că e în interesul proprietarilor de vite de prin ținuturile sărate în pășunat, dacă le atrag atențiunea la acest pășunat, unde pentru o taxă moderată pot asigura vitei lor nu numai pășunat bun și abundant, ci și îngrijire bună. Beșă (Beșe), în 5 Martie v. 1905. Dimitrie Pulca, paroch gr. or.

Despre dl Nehéz János, noul inspector școlar al comitatului Alba-Inferiőr, ni s-a scris din Corunca (tracul Murăș Oșorheiu), că e fiu al acelei comune, „născut curat Român gr. or.”, că doi frați ai sei, economi cu familie, trăiesc și ei și sunt fruntași ai parohiei gr. or. române din Corunca, și că fiind un om bun, „Ungurii de la colegiul reformat din Oșorheiu curând l-au știut aprecia.... Astfel a ajuns la o treaptă așa frumoasă”. Corespondentul își exprimă apoi nedumerirea, că mai știe ore dl inspector limba părinților și fraților sei, și recunoaște-se ore a fi româ ? Să credem că da !

Al 65-lea. Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu” a sosit moștenitorilor mult regretatului Ludovic Binder, fost membru al Reuniunii, ajutorul statutar.

Acesta este al 65-lea caz de moarte în anul „Reuniunii rom. de înmormântare din Sibiu”.

Ingreunarea imigrărilor în America. Guvernul Statelor-Unite americane studiază deja de 2 ani cauzele multelor imigrări, și rar se trece câte o lună în care să nu decreteze nouă și nouă dispozițiuni prin care să îngreuneze emigranților debarcarea, ear' aceste dispozițiuni sunt aplicate apoi cu cea mai mare rigoare. Acum de curând deputatul congresual Adams a prezentat congresului un proiect de lege prin care să se decreteze că mai mult de 80.000 de emigranți pe an din câte un stat să nu fie primiți pe teritoriul Statelor-Unite. Proiectul a fost dat spre studierea unei comisii, care zilele trecute l'a restituit cu recomandare de a fi votat din partea congresului.

Donațiune mare pentru „Emke”. Sâmbătă a răposat în Aiud în etate de 69 ani văduva Susana Miksa de Diódvá alja, moașta deputatului dietal al cercului Vințului de sus, lăsând reuniunii de magiarizare cunoștință sub numirea prescurtată „Emke” (Erdélyi Magyar Kultur Egyesület) 160.000 de coroane în bani gata.

Din tragediile vieții. În odaia unei case de la periferia Parisului locuia văduva Tholozan cu o copilă de patru ani, trăind din ce câștiga cu cusutul și apăsatul. Mercuri sora văduva a murit subit, în urma unei apoplexii de inimă, în timp ce copilă dormea în pat lângă ea. Peste câteva zile copilă s'a trezit și a cerut apă și văzând că mama-sa nu se scula să-i dea, a plănat totă noaptea cerșind să-i traseze pe urmasă-să schimbându-o pe nume, obținându-o de umeri și sărutându-o. Dimineața au intrat locuitorii din celelalte odaie, cărora copilă li s'a plânat că măicuța-să nu se scula să-i dea apă, de și a sărutat-o de multe ori pe obraz și pe gură, și că „gura măicuței e așa de rece”. — Copilă a fost luată în grija chirieșilor, ear' mărta a fost transportată la morgă.

Insomnia eschisă, da ! veți purta crucea după electro-magnetă, inventată de dl Müller Albert (Budapesta, V. Váráz u. 42/V) după cum aduce dovadă strălucită și următoarea epistolă: Preaestate dle Müller ! Scuit timp înainte de aceasta am comandat de la dta o cruce electro-magnetă R. B. nr. 86.967 pentru cumnatul meu, asupra căruia a avut o astfel de influență, în cât după întrebuirea ei numai de câteva zile bolnavul s'a simțit mult mai ușurat, respirațiunea i-s'a îmbunătățit, ear' insomnia i-a trecut cu totul ! Văzând influența binefăcătoare a crucei d-tale, te rog a trimite a-t pentru mine, cât și pentru soția mea, câte o astfel de cruce. Ruderfalva. Cu distincă stimă Schrei Mátyás.

În atențiunea emigranților la America. Guvernul Ungariei a liberat călătoriile la America și prin Bremen. Cine are pasportul predat pe la Flume, acela poate călători și prin Bremen dacă are cartea de vapor prin Bremen. Cine s'a decis a călători prin Bremen la America, acela trebuie negreșit să trimită de a casă 20 coroane arvună; după primirea arvunei fie-căruia i se trimite cartea de vapor. Lucrătorii cari sunt hărăziți și sănătoși, cari au bilețul de tren plătit în America până la locul destinat și cari pot arăta 50 coroane bani gata, acela toți sunt primiți în America. Cine are cunoștință în America, se aducă adresa acelora cu sine. Cine are ochi bolnavi, sau alte rane trușesti, mai bătrân de 50 ani, sau e arvunit în vre-o fabrică la lucru în America și merge a numea la lucru rezervat, pe acela îl înapoiază din America. În Rasthor, cum și în Bremen fie-care emigrant se vizitează, așa că fie-care pe când vine în Bremen pe vapor, poate fi primit în America.

Teatrul orășenesc.

Mercuri (8 Mart.): „Hohe Gäste,” comedie într-un act, de G. Billy și P. Henrion; „Seine einzige Tochter,” comedie într-un act, de I. U. Fredro; „Frühere Verhältnisse,” poezie într-un act, de I. N. Stoy.

Studiu din sfera iconografiei orientale.

De Dr. Miron E. Cristea.

(Urmare din nr. 11).

Multă asemănare cu acest frontariu are templul din capela episcopului de la Galați, așezată în o odaie din etagiul I al palatului episcopesc nou. Acestă templă este luată de la o biserică veche din Galați, a sfântului Dumitru, acum demolată. Și acest frontariu este foarte bogat în sculptură de flori, frunze, viță de vie etc. Și aici se află în rîndul de-asupra al templei 2 bălauri întinși. Celelalte sculpturi reprezintă mulți vulturi ori păsni. În decorațiunile din ușa împărătească încă găsim 2 bălauri, în cele 2 aripi.

Capul bălaurului e jos, cam la mijlocul aripei; trupul se încovăie apoi ca un S, formând contura ușei, și sus se termină S-ul în un cap de vultur. La mijloc se află în ușa această, nu crucea obicinuită, ci un vultur cu 2 capete, ca și la ușa împărătească din biserică grecească de la Brăila.

În biserică Domnița-Balașa de la București picioarele sau tălpile scaunului arhieresc asemenea sunt așezate pe doi lei întinși; ear' basa tronurilor regale o formeză niște animale cu 4 picioare, cu trup mai svelt, cu un fel de cioc și cu câte două aripi. Sus pe baldachinul unui tron am observat în cele 4 colțuri 4 pasări, ca niște porumbi cu aripile de jumătate deschise.

Tronul metropolitan de la catedrala din Iași încă are 4 picioare 2 animale cu aripi și cap de vultur; tronul regelui și al reginei din aceeași biserică au jos ca picioare câte 2 lei sculptați. În ambele cazuri aceste 4 animale sunt culcate pe picioarele din dărrept; ear' cele dinainte le țin întinse și în cap țin marginile tronurilor. Ear' anatoliile, de pe cari se fac diferitele cetiri, sunt în partea lor de jos sculptate în formă de 4 bălauri cu trup și codă de șarpe. Capetele bălaurilor, încolăciți tocmăi ca un melc, ating cu fălcile inferioare pământul; ear' codă îngustându-se este încolăcită în sus. Un chivot mai frumos de la această biserică este așezat pe 4 picioare, cari reprezintă insigniile evangeliștilor, cu aripi; ear' di-și trichierele au la capete câte un cap de vultur și în capul lui este fixat feșnicul pentru lumină.

Tote feșnicile cele mari, de metal, frumoase și ornamentale, ce sunt așezate dinaintea altariului acestei biserici, au picioare de animale cu unghii.

Admirabil și vrednic de imitat este aplicarea vulturului la un anatoliu pe care l'am văzut la Curtea de Argeș. Partea de-asupra este un vultur cu aripile întinse, și pe ele se așază evangeliile, ce se citește.

Asemenea vultur am văzut și la catedrele pentru predicat de la metropolia din Iași, ca totocum pentru a-ți așază manuscriptul predicii. De însemnat este, că în această biserică sunt 2 catedre, vis-a-vis una de alta.

În biserică Pitar-Moșu din București aflăm la strane un fel de ornamentări în formă de câte 2 bălauri și a nume de asupra.

Tronul regelui și arhieresc de la biserică Bărbănu de la Iași încă e așezat pe 2 lei.

În ușa împărătească veche din biserică de la Culesdin (Transilvania) sunt niște animale frumos sculptate în lemn.

Capete de șerpi aflăm la toate cărțile arhieresti, la di-și trichierele 2) arhieresti. Șerpii sunt și simbolul înțelepciunii, după zisa scripturii: „Fiți înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbii”.

Tronul împărătesc de la catedrala din Cernăuți este așezat pe 2 lei; — ear' în crucea de pe prestol asemenea se află 2 bălauri din argint, ca decorațiune; — ear' la chivotul, procurat de la Viena se află în colțuri 4 animale.

Părintele archimandrit de scaun Miron Calinescu de la Cernăuți are în apartamentele sale un mic, dar' interesant, muzeu de anticități bisericesti, 3) adunate de prin mănăstirile Bucovinei. Intre altele e și un anatoliu, aflat în podul mănăstirii Sucevița și făcut de călugării de odinioară de acolo. La partea de sus și de jos are capete mici de șerpi-bălauri cu gura căscată.

În biserică mănăstirii Sucevița asemenea este un anatoliu în partea de jos cu bălauri.

În biserică „Mântuleasa” din Craiova este de-asupra tetrapodului pentru închinat un vultur argintiu, cu aripile deschise.

Scaunul episcopesc și regal au ca talpă câte 2 animale cu aripi.

La biserică „Maicei Dommului” (Madona Dudu), tot din Craiova, scaunul regal zace pe 2 lei culcați pe toate 4 picioarele; ear' cel arhieresc pe 2 bălauri cu gura căscată. Cele două feșnice mari de metal au la picior câte 3 lei.

Asemenea aflăm animale și la tronurile din biserică Sf. Ilie din Craiova; ear' în pictura decorativă din hore obvin niște pasări.

În bisericile zidite în stilul vechiu creștin, sau al basilicelor, adese-ori aflăm printre figurile de flori frunze și animale, în mosaică.

Asemenea aflăm și în ornamentica stilului roman laic multe figuri de animale și paseri, a căror codă și aripi se termină în feliurite decorații și figuri.

În stilul empir obvin decorații de animale, șerpi, și mai

1) Icona archidiaconului Stefan are inscripție grecească, ceea-ce indică originea grecească a templei și a picturii.

2) În catedrala de la Cernăuți am asistat în ziua de Rusali 1903 la serviciul divin, pontificat de metropolitul Vladimir de Hepta. Luminile din di-și trichierii nu erau încrucișate, ca la noi, ci oblie, paralele.

3) Intre alte obiecte merită amintire o vechie camilafocă, de care atârână și 'nainte și 'napoi un fel de epitrafii; toate erau cusute la olaltă. Acestă camilafocă o țineau pe cap schimonachii. E tot de la Sucevița.

ales lebede, cu deosebire la candelabre; ear' în stilul numit Louise capete de șarpe.)

Cine se interesează mai de-aprôpe de feliul și rolul animalelor în ornamentica bisericescă, acela — afară de cele espuse de noi mai sus — află material nou în opurile:

1. P. Gélis-Didot et H. Lafflée: „La peinture décorative en France du XI-e an XII-e Siècle”. Este un album mare cu reproducțiuni fidele, în colori, de pe cele mai renumite și mai de valoare picturi bisericesti, așa precum au fost ele pe timpul copierii. Vezi animale pe placele: 24, 31 (2 lei cu capetele cunoscut), 37, 38, 49, etc.

2. „Aufnahmen mittelalterlicher Wand- und Deckenmalereien in Deutschland”, edate de conlucrarea profesorului H. Kolb și a pictorului O. Vorlaender, de arhitectul Richard Borrmann. Berlin, la Ernst Wasmuth 1897. Vezi animale în biserică sf. Mihail din Ertingen, în biserică mănăstirii din Wienenhausen, bălauri, a căror codă se ramifică în o mulțime de frunze, etc. Aci aflăm „la ispitirea lui Iisus”, ca și la mănăstirea Sucevița, diavolul cu cap și la pantece. Iisus stă cu picioarele pe vârful turnurilor de la un templu. Asemenea în biserică sf. Martin din Zillis, pe plafonul de lemn; în mănăstirea Gurk etc. etc.

De-și aceste albumuri cuprind lucruri din biserici apusene, totuși pot face din ele și pictorii orientali studii bune, atât de pictură figurală, cât și de ornamentică. De o asemănare frapantă cu ornamentica română este decorațiunea din pictura bisericească de la Methler (Westfalen). E din jumătatea a doua a mileniului XIII. Cine mai susține, că ornamentica română nu poate fi aplicată în pictura bisericilor, acela ar trebui să se gândească odată această biserică, că se ajungă la alte convingeri.

De simbolizează diferitele animale?

Animalele din ornamentica au însemnătate simbolică.

1. Cămila e simbolul credinței fidelității = virtute creștină. Obvine mai mult și mai la morminte.

2. Centaurul apare pe paravanele romane. Trup de cal, dinainte om cu săgetă. Înscriează răul și partea animalică, ce trebuie să le învingă creștinul înainte de a intra în biserică.

3. Cerbul = căprioara, lângă istoric simbolizează:

a) sufletul însătat după Dzeu și învârtiturile lui. (Psalm 42, 1.) Vezi pag. 195;

b) setea și pofta după dreptate. (Matei V, 6.) Adese-ori beau apa din isvorul de sub stâncă (tot Christos), de-asupra căreia stă mielul.

4. Cocoșul = trezvia, simbolizează pe Christos, care „a dormit din noaptea la lumină”.

5. Delphinul = zelul spre fericirea vecinică. E mai ales pe morminte antic-creștine.

6. Diavolul apare ca șarpe, ca bălaur, unde se luptă cu Mihail și sf. George; ca om negru, cu corne, cu codă, cu aripi de lilie, la picioare cu copite de cal, la degete cu unghii etc. Vezi pag. 18.

Capetenia diavolilor, Lucifer, are adeseori (în Franța) 3 capete; de-care înghițe un condamnat. La Danco asemenea. Aici înghițe pe Iuda, Brutus și pe Cassius.

7. Focul = jertfa de bunăvoință a lui Christos pe cruce și învierea lui din propria putere, căci acestei paseri se atribuie, că din cenușa proprie reînvie.

8. Leul, regele animalelor, simbolul ev. Marcu, reprezintă puterea și tăria; de aceea se potrivește ca talpă la catedrala de predicat, și la tronul arhieresc, drept simbol al tăriei învârturilor creștine, din cari nici o iotă nu va trece.

Cu nimb 3) fiind, reprezintă pe Christos din neamul lui Iuda. Vezi apocalipsa: „Nu plânge, iată leul cel din seminția lui Iuda, rădăcina lui David, a isbutit să deschidă cartea și să deslege cele 7 sigile ale ei”. Ioan apoc. V. 5.

După Cartea Facerii (49, 9): „Iuda puiu de leu este”, leul e simbolul neamului lui Iuda, precum e lupul, cerbul, șarpele și asinul, simbolul seminției lui Benjamin, Neftali, Dan și Isachar. Christos, născut din Iuda, încă a primit acel simbol, de-ore-ce zice apocalipsa: „A biruit leul din neamul lui Iuda”.

În biserică mănăstirii Filoteu (din Atos) e un fresc, care reprezintă pe Copilul-Iisus, cum dorme. Maria și doi îngeri sunt proșternuți jos, și 'l adoră pe Christos. La picioarele lui Christos e un leu, care dorme, ca și acela, pe care 'l reprezintă. Aici se află inscripția de la Farcere, c. 9.

Arta apusenă nu prea tractează acest obiect. Vezi pag. 176. La morminte leul însemnează carnea, trupul puternic, dar' acum căzut, invins.

9. Mielul. Despre acesta s'a vorbit în diferite locuri. Vezi pag. 195.

10. Păunul simbolizează durabilitatea, trăinicia, nemurirea, reînvierea cărnei. Să susține, că carnea lui nu putrezește.

(Va urma.)

1) Asemenea decorațiuni aflăm sculptate pe girlanda de la mijlocul cilindric a monumentului de la Adam Klisi (= biserică omului, biserică lui Adam, turcește). Ghirlanda în lățime de 59 cm. constă din frunze (Bärenklaublätter) sucite în formă de spirale, cari toate se termină în un cap de lup cu dinții cații. Acolo mult cu unele decorațiuni de pe stâlpii lui Traian. Arheologii români Grigore Tocilescu a reconstruit acest monument, dovădind, că a fost ridicat în 103-109 în amintirea cuceririi Daciei. Acest trofeu al împăratului Traian e în Dobrogea între satele Adam-Klisi și Jusfanar, lângă ritul Unio.

2) Bisericile vechi românești, chiar și cele de lemn, cuprind picturi și ornamente de valoare pentru arta picturii bisericesti. Până au le nimicește diavolul timpului, ar trebui să jertfescă ministerul cultelor din România sau acedemia sumele necesare, pentru a le fi și pînă și pînă posteritate în asemenea albumuri, ca cele indicate mai sus.

3) V. Iconographie Chrétienne, pag. 324-330.

Un candidat de avocat

cu praxă corespunzătoare pentru a conduce cancelaria, perfect în stil român și magiar, se primește numai decât, pe lângă condițiuni foarte favorabile, în **cancelaria avocației Dr. Mátyás Lázár, Sibiu**, strada urezului. [56] 2-3

Frumosul roman

DUȘMĂNIE

de

Vasile E. Moldovan

costă 60 fileri.

Librăria archidieceșană.

Pentru domni preoți!

De la Librăria archidieceșană se poate procura

CONDICA

bine compactată în piele și cu păreți tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 fol.

Prețul 6-60 cor., + porto postal 80 fil.

Epilepsia.

Cine suferă de epilepsie (nevoie), convulsii și de alte morbi nervoși, se ceară broșură asupra acestora. Se capătă gratis și franco prin *priv. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.* (3) 47-52

NOU!

Verigile pentru bățături patent americane ale lui

Cook & Johnson.

Cel mai bun și mai sigur mijloc al timpului prezent, de efect miraculos și imediat alinător de dureri.

Se capătă în toate farmaciile din Austro-Ungaria. 1 bucată în cuvertă 20 fil., 6 bucăți în carton 1 cor. Prin poștă 20 fileri mai mult.

Depositar principal: Farmacistul Josif Török, Budapesta, VI. Király-utca 12.

Depositar central pentru Austro-Ungaria: „Zum Samariter“, Graz. (34) 4-18

Piane Bösendorfer

stau și acum la locul prim, „afară de concurs”, și sunt în deosebit recunoscute ca cele mai bune piane, atât pentru saloane, cât și pentru sale de concert. În Austro-Ungaria sunt neîntrecute. Dovada cea mai elocventă o dau programele tuturor pianistilor renumiți, cari în Budapesta, Graz, Praga, Viena etc., concertează exclusiv cu piane Bösendorfer.

Sunetul ales și puternic, de un farmec neasemănat, și minunatul mod cum se cântă la aceste piane, procură cântătorului plăcerea de a presta neîmpedecată ceea ce poate.

Bösendorfer a făcut școală.

Cu mult zel și iscusință i-a urmat

Francise Wirth, constructor de piane reg. grecesc de curte.

construind un pian solid și fin lucrat (premiu de stat, medalii de aur, diplome de onoare) în 3 modele de salon, cu 420, 450 și 500 fil. Cu astfel de prețuri subscrisul nu a mai aflat pe piața Vienei pian de executare așa fină. În Ungaria sunt foarte plăcute piane lui **Fr. Wirth**, pentru sunetul lor viu și curat ca argintul, și pentru neobicinuita durabilitate a acestuia; deosebi este căutat acolo, unde numai rar se poate afla acordător.

Frații Stingl, fabrică de piane c. ș. r. de curte

reprezentați prin 5 modele, de la 300—700 fil., cu registru (pedal) de harfă (Harfenzug), claviatură reformată. Piane foarte plăcute.

Cui îi place ton dulce și melodios, se-și cumpere pianul lui **W. Fritz & fiu.**

Renumele bine întemeiat al acestei firme solide (fondată în 1804) asigură cumpărătorului deplină și durabilă mulțumire. Mignon 470 fil., pian scurtat (Stutzflügel) 500 fil.

Eminentul fabricat al lui **Proksch**: pianin cu registru mut 420 fil., mignon 500 fil.

Pianine bune **Hözl & Heitzmann** de la 320—380 fil.

De la firme mai nou se află în deposit instrumente dragute cu 250, 280 și 320 fil.; asemenea pianine cu registru mut (Stummzug), așanumite „Harfen-Pianino”. (O invenție binefăcătoare pentru împrejurimea celui ce învață.)

Pianine berlineze de prima calitate.

Harmoniu pentru școle și casă **Mannborg—Lipsa** cu 100 fil. și 230 fil.

Inchiriere de instrumente cu prețuri efitie.

Primul deposit transilvan de piane și harmoniuri

Victor de Heldenberg

Sibiu (Nagyszeben), strada cismădiei nr. 9, etajul I.

Fên

30 care, prima calitate se poate cumpăra de la domnul **Daniil Constantin**, paroh în Ighișdorful-român, p. u. Bükös. (58) 2-3

Patruzeci de predici populare, de **Iuliu Scriban**, licențiat în teol. C. 1-50

Teatru de școală, de **Ana Gh. Tănăsescu**, directora școlii de fete din Constanța. „ 1-—

Tainele cerului, de **C. Flamarion** (trad. Haralambie G. Lecca). „ 1-50

Cuib de șoimi, poem dramatic în versuri, de **I. C. Bistrițeanu**. „ 1-50

Ziariul unui Pierde-Vară, de **George Coșbuc**. „ 2-—

Portretele lui Eminescu, notițe biografice, de **Ioan Scurtu**. „ —80

Foiletoane, de **Ilarie Chendi**. „ 2-50

trimise cu poșta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Rumänische Dialekte, von **Josef Popovici**. „ 4-80

Studii pedagogice și discursuri, de **Dr. Vasile Bologa**, dir. școl. „ 2-—

Frumos! nuvele, de **Const. Hodoș**. „ 2-—

Poesii, de **Maria Cunțan**. „ 1-25

Crișma lui Moș-Precu, povestiri, de **M. Sadoveanu**. „ 2-—

Chipuri și graiuri din Bucovina, nuvele, de **Em. Grigorevici**. „ 2-50

Rutenizarea Bucovinei și cauzele desnaționalizării poporului român după date autentice, de **Un Bucovinean**. „ 3-50

Din viața marinarului, nuvele, de **Gh. A. Teodoru**. „ 1-50

Dureri înăbușite, de **M. Sadoveanu**. „ 2-—

Poezii, de **Haralamb G. Lecca**. „ 1-50

De dragul celor mici, nuvele și schițe, de **Vasile Pop**. „ 1-50

Armîna (românca), roman social din epoca renașterii poporului român de la Pind, de **P. Vulcan**. „ 2-—

Povestiri, de **Mihail Sadoveanu**. „ 1-50

Istoria literaturii religioase a Românilor până la 1868 de **N. Iorga**. „ 3-50

Cultura română și politicianismul, de **Rădulescu-Motru**. „ 1-50

Cuvinte adevărate, de **N. Iorga**. „ 2-50

Drumuri și orașe din România, de **N. Iorga**. „ 2-50

Geniu Pustiu, roman original inedit, de **Mihail Eminescu**. „ 2-—

Urmasii Romei, nuvele și schițe, de **George Cair**. „ 3-—

Eu rid, tu rizi, el ride, de **G. Ranetti**. „ 2-—

Povești populare, de **Alex. Florini**. „ 2-50

Călătoriile lui Enache Cocoloș, de **Th. D. Speranță**. „ 2-—

plus 20 fil. porto postal.

Sate și mănăstiri din România, de **N. Iorga**. „ 2-50

Din viața romană, de **Ion Kalinderu**. „ 4-—

plus 30 fileri porto postal.

Idroterapia medicală, de **Dr. G. Batulescu**. „ 10-—

porto 72 fil.

Bibliografia românească veche, de **Ioan Bian și Nerva Hodos**, tomul I. 1508—1716. „ 26-—

porto 92 fileri.

Librăria archidieceșană.

Requisite de scris

se pot procura de la

Librăria archidieceșană

Pentru pacienții de stomach!

Tuturor cari în urma răcelii ori a prea marelui împovărări a stomachului sau prin sumarea de mâncări greu de mistuit prea reci ori prea calde sau prin un trai neregulat și au contras bôle de stomach, precum:

Catar de stomach, Sgârceiuri de stomach, Dureri de stomach, Mistuire grea sau astupare de stomach li-se recomandă un bun mijloc de casă, ale cărui rezultate escelente de mulți ani sunt deja probate. Acesta este:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Acest vin este preparat din burueni renumite și recunoscute ca tămăduitoare, cu vin bun; întărește și învioră organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură conturbațiile de mistuire și influențează puternic asupra noiei formări de sânge sănătos.

Prin întrebuințarea regulată a vinului de burueni bôlele de stomach vor fi curate încă în formare. Se nu întârzie nime dar a-l folosi încă de cu vreme. Simptome, ca: dureri de cap, rigăeli, arsuri în stomach, inflamații, amețeli cu vomări, cari la pacienți cu suferințe învechite apar cu atât mai vehement, dispar adesea după câte-va beuturi de vin de burueni

Constipațiile cu urmările lor neplăcute, maladii, dureri colice, bătăi de inimă, insomnie, precum și conglomerarea sângelui în ficat, splină și suferințele hemoroidice de multe-ori se delătură iute cu vinul de burueni. Vinul de burueni delătură mistuirea grea și depărtă prin un scaun ușor materii stricate din stomach și intestine.

Fața palidă și slabă, anemia și slăbiciunile sunt de obicei urmările unei mistuiri rele a formării insuficiente de sânge și a stării bolnăvicioase a ficatului. Lipsa de apetit și reaua dispoziție, precum și durerile de cap și nopțile perdue (insomnie) consumă adeseori încetul cu încetul multe persoane. Vinul de burueni dă slăbetei puteri de traiu un nou și proșpăt impuls. Vinul de burueni mărește apetitul, ajută mistuirea și nutrirea, ușurează formarea și schimbarea materiei, înlesnește formarea sângelui, calmăză nervi escitați și crează nouă voe de viață. Nenumărate scrisori de recunoștință și mulțumită dovedesc acestea.

Vinul de ierburi se află de vânzare în sticle fl. 1.50 și fl. 2.— la farmaciile din Sibiu, Turnișor, Seliște, Ocna, Slimnic, Șeica-mare, Noerich, Avrig, Tâlmaci, Boița, Cismădie, Poplaca, Gurariului, Jina, Poiana, Mercurea, Călnic, Loman, Piant-de-sus, Petrișfalău, Sebeșul-săseș, Vinul-de-jos, Daia, Spring, Vingard, Ohaba, Beșineu, Mihail, Teiuș, Blaj, Pănade, Tapu, Mediaș, Blăjeș, Sân-Mărtin, Ibașfalău, Bama, Agnita, Cincu-mare, Boholț, Făgăraș, Beclean, Câmpulung, Râmnic-Vâlcea, Cudjir, Orăștie, Deva, Hunedoara, Hațeg, Lunca, Puj, Ohaba, Ponor, Alba-Iulia etc. — precum și în toate celelalte localități mai mari și mai mici din Ardeal, Ungaria și Austria.

Farmaciile din Sibiu trimit 3 și mai multe sticle de vin cu prețurile originale în toate ocalitățile din Austro-Ungaria.

Păziți-vă de falsificări!

Se se ceară anumit:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Vinul meu nu este o medicină secretă. Părțile lui constitutive sânt: Vin de Malaga 50,0, Spirt de vin 100,0, Glycerin 100,0, Vin roșu 240,0, Sirup de fragi 150,0, Sirup de cireșe 320,0, Coacăză, Anis, Rădăcină „Helen”, iarba ferului americană, Rădăcina „Entianus”, „Kalmus” à 10,0. Tote aceste se amestecă. un. dem. [11] 9-24

P. T.

Avem onore a Vă atrage atențiu-nea, că de acum începând **filiala Magazinului de cafea Julius Meinl** din Viena cu prăjitorie proprie, după cel mai nou sistem se află sub firma:

JULIUS MEINL

în Sibiu

strada cismădiei nr. 24.

Vă rugăm să binevoiți a ne onora cu comanda D-Vostre.

(31) C-10

Cereți catalogul prețurilor!

